

ВІДГУК

офіційного опонента, кандидата педагогічних наук, доцента
Горобця Сергія Миколайовича
на дисертаційне дослідження **Матвійчук-Юдіної Олени Василівни**
на тему "Комплекс електронних освітніх ресурсів навчання
комп'ютерної графіки майбутніх бакалаврів кібербезпеки",
представлене на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук
за спеціальністю 13.00.10 – інформаційно-комунікаційні технології в освіті

1. Актуальність теми дисертації та її зв'язок з науковою тематикою.

В наш час проблеми інформатизації процесу професійної підготовки майбутніх фахівців у закладах вищої освіти набувають усе більшого значення з огляду на запити ринку праці та відповідно очікувань кожної конкретної особистості щодо професійного розвитку та самореалізації. Підготовка фахівців, готових до постійного професійно-особистісного розвитку і навчання впродовж усього життя, передбачає модернізацію чинної системи професійної підготовки майбутніх спеціалістів у закладах вищої освіти. Саме в умовах інформатизації освіти та цілісного впровадження компетентнісного, діяльнісного, технологічного, інформаційного, системного й особистісно орієнтованого підходів досягається становлення майбутніх фахівців як суб'єктів професійної діяльності.

З огляду на зазначене, проблема, яка перебуває у центрі дослідницької уваги Олени Василівни Матвійчук-Юдіної, належить до актуальних, а виконане дисертаційне дослідження є інноваційним, оскільки розкриває питання розробки комплексів електронних освітніх ресурсів (КЕОР) з метою підвищення ефективності процесу професійної підготовки майбутніх бакалаврів кібербезпеки.

Своєчасність дослідження підкреслюється тим, що дисертацію виконано відповідно до тематики науково-дослідної роботи кафедри комп'ютерних мультимедійних технологій та кафедри комп'ютеризованих систем захисту інформації Національного авіаційного університету, а саме: «Автоматизація процесів

функціонування кафедри вищого навчального закладу з урахуванням стандартів ISO 9001 «Система менеджменту якості» (НДР № 69/14.02.03); «Методологія та технології організації комплексної системи захисту інформації вищого навчального закладу України» (НДР № 727-дб11) та «Мультимедійне освітнє середовище підготовки майбутніх фахівців у вищому навчальному закладі» (НДР № 109/09.01.07).

2. Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Згідно з задумом дисертантки вирішення вищезазначеної проблеми дозволить сформувати соціально-значущі професійні компетентності майбутніх бакалаврів кібербезпеки та задовольнить потребу українського суспільства у підготовці професійно компетентних бакалаврів з кібербезпеки.

Глибоке осмислення дисертанткою суті науково-педагогічної проблеми послугувало чіткому формулюванню провідної ідеї, гіпотези та мети дослідження, яке базується на компетентнісному, діяльнісному, технологічному, інформаційному, системному та особистісно-орієнтованому підходах.

Концептуально довершеною видається наукова позиція О. В. Матвійчук-Юдіної про те, що сучасна система підготовки майбутніх бакалаврів кібербезпеки в Україні повинна відповідати вимогам міжнародних стандартів (системі якості менеджменту послуг серії – ISO 9001-15; спеціальній або професійній системі стандартизації послуг інформаційної та кібербезпеки, індустріальній моделі кібербезпеки США).

Завдання, які розв'язуються в дисертаційній роботі, характеризуються цілісністю, логічністю, комплексним підходом, що дозволило авторові розробити модель формування компетентності з комп'ютерної графіки майбутніх бакалаврів кібербезпеки та методику використання КЕОР навчання комп'ютерної графіки майбутніх бакалаврів

кібербезпеки.

Досягненню поставленої мети та розв'язанню визначених завдань на різних етапах наукового пошуку слугував широкий спектр методів наукового дослідження, використаний автором.

Структура рецензованої роботи відрізняється послідовністю, чіткістю та збалансованістю складових. Дисертація складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків до них, загальних висновків, списку використаних джерел, що містить 211 найменувань, у т. ч. 34 – іноземними мовами. Стиль викладу чіткий, логічний, із вдалим формулюванням авторської точки зору при розгляді різних аспектів досліджуваної проблеми.

Зроблений дисертанткою проблемно-теоретичний аналіз педагогічної та технічної літератури дозволив стверджувати, що особливості впровадження КЕОР є чинниками підвищення якості навчання дисциплін професійної та практичної підготовки майбутніх бакалаврів кібербезпеки.

Потрібно наголосити на використанні в роботі міждисциплінарної методологічної бази, що дозволило уточнити сутність базових понять дослідження. Особливо глибоко дисертантка проаналізувала поняття «якість освіти», підкреслюючи його міждисциплінарний характер та акцентуючи увагу на його педагогічних характеристиках. Чіткий міждисциплінарний підхід, який простежується в дисертації, безумовно, посилює її наукову цінність і новизну.

Дисертанткою кваліфіковано підготовлено і проведено дослідно-експериментальну частину роботи, у якій дотримано вимоги валідності, репрезентативності, вірогідності та надійності.

Грунтовна теоретична основа, багата джерельна база та адекватні методи наукового дослідження дозволили автору отримати аргументовані та вірогідні наукові результати. Загальні висновки відповідають поставленим завданням і повністю передають зміст та сутність основних

результатів дослідження.

Вивчення дисертації, автореферату та змісту публікацій Олени Василівни Матвійчук-Юдіної дає підстави стверджувати, що рецензована робота є оригінальним, багатоаспектним педагогічним дослідженням, яке виконане на належному науковому рівні, а наукові положення, висновки і рекомендації є достатньо обґрунтованими. Найбільш суттєві наукові та практичні результати викладено в загальних висновках і висвітлено в опублікованих працях.

3. Наукова новизна, теоретична і практична значущість дисертації.

Отримані автором у процесі наукового дослідження результати є актуальними для удосконалення процесу підготовки фахівців з кібербезпеки. До найбільш вагомих наукових результатів потрібно віднести:

- визначення концептуальних засад та складових методики використання КЕОР навчання комп'ютерної графіки майбутніх бакалаврів кібербезпеки;

- ґрунтовний аналіз міжнародного та вітчизняного досвіду професійної підготовки майбутніх бакалаврів кібербезпеки;

- змістовно-теоретичний аналіз міжнародної системи стандартів ISO та Індустріальної моделі кібербезпеки США як впливових чинників методики використання КЕОР навчання комп'ютерної графіки майбутніх бакалаврів кібербезпеки;

- характеристику змісту і структури переліку фахових компетентностей з комп'ютерної графіки майбутніх бакалаврів кібербезпеки відповідно до Індустріальної моделі кібербезпеки США;

- критеріально-рівневий інструментарій визначення ефективності методики використання КЕОР навчання комп'ютерної графіки майбутніх бакалаврів кібербезпеки.

Основні теоретичні положення, що обґрунтовані в дисертації,

знайшли практичну реалізацію і впроваджені в навчальний процес. Зокрема, автором розроблено електронний навчально-методичний комплекс дисципліни «Комп'ютерна графіка» та створено комплекс електронних освітніх ресурсів навчання комп'ютерної графіки майбутніх бакалаврів кібербезпеки.

Основні наукові положення та результати дисертаційної роботи були обговорені та ухвалені на міжнародних і Всеукраїнських науково-практичних конференціях, що також доводить достовірність та практичну цінність рецензованого дослідження. Впровадженням охоплено декілька регіонів України, про що свідчать довідки із чотирьох провідних закладів вищої освіти, у яких ведеться підготовка майбутніх бакалаврів кібербезпеки. Отже, результати дослідження належним чином апробовані і впроваджені в освітянську практику.

4. Повнота викладу наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, в опублікованих працях.

Наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані у дисертації, досить повно представлені в опублікованих працях автора. Так, основні ідеї та положення наукового дослідження висвітлено у 25 публікаціях. З них 13 статей – у наукових фахових виданнях України (6 статей у виданнях, внесених до міжнародних наукометричних баз даних), 12 тез доповідей – у матеріалах науково-практичних конференцій.

Зміст публікацій та характер видань відповідають вимогам Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України щодо повноти висвітлення отриманих результатів дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук.

5. Відповідність дисертації встановленим вимогам.

Структура дисертації є обґрунтованою і логічною. Обсяг основного тексту дисертаційної роботи відповідає вимогам п. 11 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567. Структура і оформлення

автореферату і дисертації відповідає вимогам, затвердженим Міністерством освіти і науки України (наказ від 12.01.2017 № 40).

Автори реферат дисертації відображає зміст і результати дослідницької роботи. Структурна побудова і зміст автореферату ідентичні основним положенням дисертації. Наукові положення, висновки та рекомендації, наведені в авторефераті Олени Василівни Матвійчук-Юдіної, належним чином розкриті і обґрунтовані в рукописі дисертації.

6. Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації.

В цілому позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження О. В. Матвійчук-Юдіної, необхідно навести ряд дискусійних положень і зауважень до змісту роботи, а також висловити окремі побажання:

1. Обґрунтовуючи актуальність проблеми дисертаційного дослідження, автором було виокремлено певні суперечності, однак, у роботі недостатньо чітко висвітлено, які з них на якому етапі дослідження були розв'язані автором.

2. У процесі професійної підготовки майбутніх фахівців з кібербезпеки автор пропонує використовувати графічні редактори Adobe Photoshop, AutoCAD, 3D Studio MAX (с. 134). Зважаючи на високу вартість переліченого ліцензованого програмного забезпечення, бажано було б звернути увагу на безкоштовні аналоги зазначених програм, наприклад, GIMP, Inkscape, Blender.

3. На нашу думку, при описі моделі формування компетентності з комп'ютерної графіки у майбутніх бакалаврів кібербезпеки бажано було б більш повно обґрунтувати вибір компонентів пропонованої моделі.

4. Зважаючи на вирішальну роль виробничої практики у міжнародній системі професійної підготовки майбутніх бакалаврів кібербезпеки, цікаво було б з'ясувати методичні аспекти застосування зарубіжного досвіду в організації системи практик у вітчизняних ЗВО.

5. На наш погляд, у додатках до дисертаційної роботи варто було б представити авторські методичні розробки, зокрема, рекомендації для

науково-педагогічних працівників щодо підвищення ефективності професійної підготовки майбутніх бакалаврів кібербезпеки.

Висловлені окремі побажання та дискусійні питання не знижують наукової цінності дисертаційного дослідження.

7. Загальні висновки.

На основі вивчення теоретичної та експериментальної складових рецензованої роботи правомірно зробити висновок про те, що дисертація О. В. Матвійчук-Юдіної є самостійним, цілісним, завершеним дослідженням, в якому розв'язана актуальна педагогічна проблема, одержані нові науково обґрунтовані результати. Представлена дисертаційна робота "Комплекс електронних освітніх ресурсів навчання комп'ютерної графіки майбутніх бакалаврів кібербезпеки" відповідає вимогам пп. 9, 11, 12, 13 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567 зі змінами, а її автор, Матвійчук-Юдіна Олена Василівна, заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.10 – інформаційно-комунікаційні технології в освіті.

Офіційний опонент:
кандидат педагогічних наук,
доцент, доцент кафедри прикладної
математики та інформатики
Житомирського державного
університету імені Івана Франка

Підпис Горобця С. М. засвідчую
проректор з наукової і міжнародної
роботи, доктор педагогічних наук,
професор

С. М. Горобець

Н. А. Сейко